

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztendőnkön.
Előfizetési árak: Ezerévi évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlér sora 30 fillér.

Maradjon-e a főispán és a tisztikar?

Szíves örömmel láttam a „Bácsme gyei Függetlenség“, mint a megyei szöv etkezett ellenzék hivatalos lapjának alapítását és megjelenését, mert a coal iciós ellenzéknek a megyében kijelen teti hivatalos sajtóorgánuma nem volt.

Kevesebb örömmel, de sőt mint sajnálattal vettem azonban a hírelt annak, hogy a lap irányító cikkkeinek megjelenésében a lap szerkesztősége a pártvezetőség intencióit előzetesen meg állapítja.

Ilyen módon szerkesztett lap nem maradhat sokáig egy pártnak hivatalos orgánuma.

Elvégre én is az ellenzék egy igény telen harczosa vagyok és tudom, hogy nemvben a pártvezetőség nyilatkoz hatik, de nem ismerhetem el azt, hogy a pártvezetőségtől függetlenül szerkesz teti ujság döntő súlyú kérdésekben, mint hivatalos szócső elfogadtassék.

Tudomásom szerint — és én jól vagyok informálva — a megyei szöv etkezett ellenzék álláspontja az, hogy úgy a főispán, mint az egész tisztikar hivatali állásait a lehetőség legészébb határáig tartsák meg. — Tartsák meg azért, mert távozásuk esetén az admi nisztrativ helyzet oly süllyedés alá so dortatik, melynek káros következményei nemcsak a közigazgatás, hanem a poli tikai tér n is progressiv módon fognak kialakulni.

Ezzel szemben az ellenzék hivatalos organuma nem csupán tárgyilagosa indokolással, hanem a becsület és jellem lerontására célzó gyanúsítással követeli a főispán távozását.

A gyanúsítási részhez az én pártom — a szöv etkezett ellenzék — már azért sem járulhat hozzá, mert ennek az erős lényezőnek ilyen fegyverre szüksége nincsen. — A mi pártunk csak azzal lesz mindinkább nagyobb, ha az igazság és tárgyilagosság fegyverét használja.

Határozottan elítélendő az, ha egy párt a személyeskedés feletle silány

értékű küzdő terére lépjen. Különben én nem a főispánt védeni jelentkezem, mert az ő uri személyét abban meggya üsít hatónak nem is tartom, hogy az ő hazafias ténykedéseit a nyugdíjaztatási, vagy bármilyen más magán érdek irányíthatná.

Ezen rövid kitérés után visszatérek abhoz a nagyfontosságú kérdéshez, vajjon a közigazgatásunkat kezekben tartó tisztviselőink voltaképpen meddig maradjanak állásaikban?

Ezen kérdés tudtommal a megyei szöv etkezett ellenzék vezérbizottsága által praecisítással meghatározva nem lett.

Azon egyetlen tény, amidőn a főispánt a maradásra felhívtuk a többi pártokkal egyhangulag és ezt tettük a pártvezetőségnek annak idején jól megfontolt álláspontjának megfelelőleg, a melybe erősen közrejátszott a vármegye nemzetiségi figuratiója — mondom ama egyetlen tény ismét obligót háritott a pártvezetőségre arra nézve, hogy külön nyilatkozzék azon idő beálltakor, a midőn a főispán távozását szükségesnek tartja.

Csak a pártvezetőség kétséget nem törőleg megalkotott szándéka után szabad a párt hivatalos organumának egy oly eminenter nagyfontosságú kérdésben irányító cikket kibocsájtani, a melynek következményeiért aztán nem is a hivatalos lap, hanem maga a pártvezetőség fogja a felelősséget elfogadni.

Ezzel nem értem azt, hogy a „Bácsme gyei Függetlenség“-ben, akár a szerkesztősége, vagy bárki más politikusa a maga egyéni véleményét ne közölhesse, ámde az ilyen vezérő cikkek menjen az irónak a saját felelősségére!

Ime példaként a magam politikája. — A magam felelősségére vallom azt, hogy a főispántól kezdve egész az irónk seregig helyén tartandó mindenki el addig a legszélsőbb határig, a míg az absolutismus teljességével ránk nem szakad.

Ezen idő pedig elérkezik akkor, amidőn a nemzeti ellenállás egyetlen hatékony fegyverét az ujonczelöl-

litának és az adó befizetésének megtagadása jogát akarnak tisztviselőinkkel elfojtani, vagyis, ha őket a kormány az ujonczok előállítására és az adók behajtására erőszakkal felhasználni akarná.

Ezen időpontig a hazafiságban kipróbált és a jelen időben alkotmányunkat a lehető legészébb védő főispánunkat és a megye tisztikarát távozására ingerelni, az én szerény hitem szerint, nem csak politikai rövidlátás, hanem hazafiatlan cselekedet is, melyet jóhiszemmel bár, de bizonyára csak politikai baklövéssei lehet elkövetni.

Nekem nem imponál más vármegye tündökő példája, vagy mondjuk szomorú sorsa, mert én a magam vármegyém speciális viszonyait tartom szem előtt és a saját lelkiismeretem szerint formálom ítéletemet. Viszont azonban, még ha fájdalommal is, — de elrendelem a magam ítéletét annak a vezérő bizottság döntésének, melyet pártom a vezetőségre kijelölt, vagy pedig kilépek pártom kötelekéből, ha a magam véleményét akarom a legfelsőbb akaratnak műősilteni.

Ez az oka, a miért pártom hivatalos sajtó organumának a felvetett kérdésben megjelent iránycikkjeit el nem fogadom és ellenében annál is inkább felszólalek, mert előttem a legészébb és legzentebb parancsolat az, hogy senkit se szabad becsülete és hazafiságában meggya üsítani.

Dr. Galambos Pál.

* **Legfelsőbb elismerés Vészinék.** Méltán kiérdemelt kitüntetés érte a napokban Vészi Józsefet, a miniszterelnöki sajtóiroda főnökét. Őfelsége a miniszterelnökségre számfeletti valóságos miniszteri tanácsossá nevezte ki.

* **A parasztpárt megalakult.** Megmozdultak tehát a parasztagdák is. Vasárnap bekövetkezett a parasztpárt megalakulása. Mint Békéscsabáról írják, vasárnap csakugyan megalakult a parasztpárt, a melyen Doboz, Gyula, Békés és Vészió kisgazdái is részvet-

tek. Mintegy 7000-en gyűltek össze. Darabos Jenő elnöki megnyitóját után Achim L. András ismertette a politikai helyzetet s kijelenti, hogy szükség van a paraszt szocialistapárt megalakulására, mely ép úgy ne álljon szolgálatába a kormánynak, mint a hogy nem áll szolgálatba más pártnak. Mi hazafiás párt leszünk, a mely a kenyérért és hazáért harcol. Achim elítéli a koalíció eszményi javakért folytatott harcát. Kossuth és Apponyi előbb az alkotmányt akarják helyreállítani, miért nem állították helyre 67 óta? Követeljük a nemzeti önállóságot, de tegyük előbb erőssé önmagukat, mert csak erős nép verheti le a haza ellenségeit. Ki kellett válnunk az újjászervezetektől, mert nem tartjuk csehhozvezetőnek az ő politikájukat. Ezután a magunk utján haladunk a haza függetlenségére. Programunk az általános választói jog és az összes gazdasági követelések kivívása. Ezután határozati javaslatot fogadtak el ily értelemben. Beszéltek még Fényfi Kálmán, Gál Gergely és Darabos János. A gyűlés rendben folyt le.

* **Beszámoló** Lázár Pál, a bácsalmási választókerület volt országgyűlési képviselője vasárnap, f. hó 25-én a bácsalmási, jánosalmi, mélykúti, tataházi felsőszentiváni csávolyi, mütételkei, rémi, kusbajai, bácsbokodi, madarasi és bácsborodai függetlenségi körök képviselői előtt Bácsalmásan beszámoló beszédet fog mondani.

Márczius 15-iki ünneplések a megyében.

A márcziusi nagy napot a megye minden községében fényesen ünnepelték. Tudósításaink erre nézve a következők:

Óbecse.

Kiváló fénytel és lelkesedéssel ünnepelte meg márczius tizenötödikét Óbecse közönsége. Aggodalommal fogadta a rendezőbizottság a hírt, hogy meg fogják akadályozni a hazafiás lelkesedés kitörését, de mikor meggyőződött arról, hogy ennek nem vet gátatok a hatóság, az összes körök buzgón gyűjtötték tagjaikat a zászló alá és vonultak föl az ünnepélyre. Ott volt minden kör és testület, a mely hazafiás ünnepben örömet és kielégítést talál.

A zászlós menet a r. k. templomba vonult a Magyar Népkörből a hol a nemzeti színi zászlókkal díszített oltárnál négy papos mise volt, mely után az egész templomi közönség állva énekelte el az „Isten áld meg a magyart.” — A templom szorongásig megtelt és ott voltak nemcsak a hazafiás egyetemek, de az összes hivatalok képviselői is.

Mise után a menet zeneszóval a szabadság-szobor köré vonult a Szt. István-terre. Az emelvényt a Dalkör foglalta el, míg körül a Nőegyletek és Leányegyletek bájos tagjai és a nagyközönség tömörült.

A Dalkör Szózata után Boromisz a Tivadar a rendező bizottság elnöke lelkes szavakkal hívta föl a hallgatóságot a hazafiás érzés tüzének élesztésére s megnyitván az ünnepélyt, felkérte az alkalmi beszéd elmondására Mihályovits Endre volt országgyűlési képviselőnk.

Mihályovits tartalmas és hatásos beszédet mondott, a mely alatt sürűn felhangzott a tetszés nyilvánítsa. A szabadság diós érzetét méltatja. Majd halálát említi a dicsőült vértanukat, kiknek keblünkben emléket emeltünk e felirattal: Hála és

kegyelet! Az olyan nép, mely talizmanként nem őrzi ősei emlékét, nem érdemel becsülést.

A zajos éljenzés elcsillapultával Gärtner Benedek bankhivatalnok lépett az emelvényre és Abrányi hazafiás költeményét szavalta. A lelkes költeményt oly érzellemmel és kiváló színezéssel szavalta Gärtner, hogy szinte magával ragadta a közönséget, a mely alig akart szünni az éljenzéssel.

Most a Dalkör a Hymnuszt énekelte, a mely után a nép ajkán hangzott fel a Kossuth nóta, a melynek dallama mellett példás eszembben o-zolt szét a szép ünnepről a közönség. r. t.

Bездánban.

Bездán közönsége az idén is a nagy naphoz méltóan ünnepelte márczius 15-ét. A Magyar Asztaltársaság tagjai az előestén (14-én) gyűltek össze, hol Molnár Ferenc, közs. isk. igazgató méltatta a nagy nap jelentőségét. Utána társa, vasora volt. Az olvasókör 15-én este tartotta az összejövetelt. A másor a következő volt: 1. A Szózatot Parkas Ferenc karmester vezette alatt az olvasóköri dalárda énekelte, kiváló precizitással. 2. Ligeti Dávid, elnök röviden megnyitotta az ünnepélyt. 3. „Kossuth sírja”, Abrányi Emil költeményét Schmidt Erzsike k. a. szavalta érzellemmel. 4. Az ünnepi beszédet Bosnyák János, közs. jegyző tartotta, főleg azon okokat fejtegetvén, melyek márcz. 15-ét létrehozták. 5. „Halló imánkat”, ismét a dalárda énekelte. 6. Alkalmi költeményt szavalt: Türr Jenő, közs. aljegyző a nála már megszokott kiváló szavalképességgel. 7. Hymnus ismét a dalárda énekelte. A dalárda előadásra mind a három darabnál teljesen kifogástalan pontossággal és a szépségek érvényre emelésével sikerült. 8. Rövid pár szóval Ligeti Dávid, elnök beárta az ünnepélyt, mely után társas vasora következett.

Péterréve.

Bár a hatósági intézkedése folytán zárt helyen, de annál lelkesebben ünnepelte meg Péterréve községe a nemzet újjászületésének nagy napját. Reggel 8 órakor istentisztelet volt, onnan kijövet a nagyvendéglő nagytermében a Hymnus éneklése után hazafiás beszédek és szavalkatok tartattak, majd a Szózat zárta be az ünnepélyt Délben száz terítékes társasbéd volt, amelyen a jelenvolt Mihályovits Endre volt képviselő alkotmánypárti programmal újólag jelölték.

Szenttamás

haz. fias közönsége a Magyar Olvasókör kezdeményezésére, a Magyar Népkörrel karöltve, márczius 15-ét szípen ünnepelte meg. A lakosság házat nemzeti lobogókkal díszítette fel. Reggel 8 órakor a nagyszámú polgárság a Magyar Olvasókör helyiségéből a templomba ment istentiszteletet hallgatni. Az ünnepélyt a róm. kath. templom udvarán tartották meg. A Hymnus éneklése után ünnepi beszéd volt és a Talpra magyart szavalták. Az ünnepély után a lakosság zászlókkal, hazafiás nótákat énekelve, tüntető körmenetre indult.

Mélykut

község hazafiás közönsége, élén a községi előjáróságnak, több helyen ünnepelte márczius 15-ikét. Megható volt az iparosifjuság egyszerű, de lelkes ünnepélye. Ugyanis a kör részére beszerzett „Talpra magyart” és „Kossuth Lajos imája” című két darab díszes képét helyezte el a körhelyiségbe, amely alkalommal a nagyszámúban megjelent közönség jelenlétében az elnöki megnyitót és ünnepi beszéd után több hazafiás költemény hangzott el s végül a dalárda a Hymnuszt énekelte. Este pártvasora volt, amikor is nagy lelkesedéssel abban állapodtak meg, hogy lelkesedésüknek állandó jelét is adva, április 11-ig mindenki

nemzeti szalagot hord s ezt a jelzett napon gyász-karszalaggal fogja kísérni.

Ezenkívül még számos községekben ünnepelték márczius idusát.

Hírek.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi min. kir. miniszter Luog Gábor okl. építész a zombori államépítészeti hivatalhoz ideiglenes kir. segédmérnöké kinevezte.

* **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter dr. Korényi Sebek Vilmos újvidéki kir. járásbírósi joggyakornokot ugyanoda aljegyzővé nevezte ki.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Dékány Zoltán budapesti lakos, ügyvédülte a zombori kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* **A polgári kaszinó közgyűlése.** A zombori polgári kaszinó egyesületének 1. hó 18-án tartotta meg rendezett közgyűlését, Popovits Sebő alelnök vezetésével. Az elnöki jelentés kapcsán fájdalommal emlékezett meg az egyesületnek évtizedeken át volt elnökének Pribil Ernőnek elhunytáról, Fodor Mihály pénzügyigazgató helyettes a kaszinó tagok egyhangy helyeslése mellett indítványozta, hogy Pribil arcképe, az egyesület festesse meg és a kaszinó dísztermében helyeztesse el. Azután következett a tisztújítás: A választás eredménye: Elnök ifj. Vojnits István, Bács-Bodrog vármegye alispánja, alelnök Popovits Sebő, igazgató Krizmanits Imre, aligazgató Petényi József, pénztárnok id. Heindlhofer Róbert, jegyző Tomcsányi Aladár. A választmányba a régi választmányi tagokon kívül beválasztott Henneberg Sándor, Számvizsgálók: Auth György, Csávosi Sándor és Essigmann Károly.

* **Pártoljuk a honi ipart.** Széles Magyarországon mindenütt, faluhelyen és városban védőegyesületek alakultak, melyeknek az a céljuk, hogy az osztrák ipari termékeket kizsírítva, a magyar ipar pártolására buzdítsák a népet. Zomborban is ilyen védőegyesület van alakulóban. A hazai, a magyar ipar fellendítése céljából megindítandó munkában mindenki vegye ki részét.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Bernhardt Károly kőműves mestert a kőműves-, kőfaragó- és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Zomborban szervezett bizottság tagjává nevezte ki.

* **Bácsmezei városok levélforgalma.** A posta és táviratvezérlő igazgatóság által összeállított statisztikai adatok szerint 1904-ben a bácsmezei városok levélforgalma a következőleg alakult: Egy lakosra esett levél Zombor 30. Újvidék 45. Baja 31. Szabadka 25.

* **Esküvő.** Biró Lajos, a Budapesti Napló helyettes szerkesztője, vasárnap esküdött örök hűséget Vészi József miniszteri tanácsos leányának, Jolán-nak. Az esküvőn rendkívül nagy közönség volt jelen, ennek sorában a közélet számos notabilitása is.

* **Adomány.** Knefely Gyula duagárdonyi nagybirtokos — mint értesülünk — a József kir. herceg védnöksége alatt álló tüdőbajosok sanatoriumának alapja javára 5000 koronát adományozott. A nagylelkű adakozó adományát a f. év folyamán 10000 koronára akarja kiegészíteni, hogy ágyalapítványa legyen. Az ilyen nem tett önmagát dicséri.

* **Esküvő.** Adler Ilonka urhölgyet, dr. Adler Lipótnak, a bajai izr. hitközség rabbijának leányát, folyó hó 20-án délután félnyolc órakor vezette oltár elé a bajai izr. templomban dr. Róth Lajos rabbi.

* **Kinevezés.** A zombori kir. pénzügyigazgatóság Kerepesi Antal igazolvány-nyal ellátott katonai altisztet hivatal-szolgá-vá nevezte ki.

* **Megszűnt a szerb vámterület.** E hó 19-én megszűntek Szerbia és a monarchia közti ellentétek. A márczius elseje előtt fölvevtt árura a régi s a mostani földadatokra, az újabb tarifa érvényes.

* **Nagy hagyomány a szerbeknek.** Zimonyból jelentik: Stanis Zsárko vukovári dugazdag földbirtokos halála esetére egész vagyonát szerb kulturális célokra hagyta. Az újvidéki szerb gimnázium egymaga egy négyszáz holdas birtokot kap. Stanis két vukovári emeletes háza pedig papi célokra marad.

* **Névváltozások.** Belügyminiszteri engedéllyel Engelsmann Lajos bács-ujfalusi lakos nevét Havasra, Lazari-cek József, ugyanottani lakos nevét Lázárra változtatta. Kohn Armin, palánkai lakos, nevét belügyminiszteri engedéllyel Koltáira magyarosította.

* **Felhívás a zombori iparosokhoz, ipartelepekhez!** Miután sok iparosnak az a szándéka, hogy műhe-lyeiket illetve telepeiket villamos erőhaj-tással lássák el, és miután a helybeli villamosági vállalat csak azon esetben kételes nappali áramot szolgáltatni, ha legalább 25 lóerő igénybevétele biztosítva van, arra kértnek mindazok, kik nappali áramot kívánnak, csebeli szándékuk la-punk kiadódhivatalában bejelenteni szíves-kedjenek. Csak ily módon érhetjük el az olyan fontos és iparcélóknál nélkülözhet-ten villamos erő használatát.

* **A gádori szt. Antal kápolna** részére a múlt számunkból tévedésből ki-maradt ajándékozási sorozatot kiegészít-endő ifj. Karlé Tamás egy Jézus szíve és neje szül. Héger Teréz egy Mária szíve szobrot ajánlottak fel a kápolnának.

* **Láttamozott alapszabályok.** A belügyminiszter a bajmoki függetlenségi kör alapszabályait a láttamozási záradék-kal ellátta.

* **Honvédelmi miniszter bucsuja.** Bihar volt honvédelmi miniszter bucsúzó levele tegnap érkezett meg Zom-bor város főispánjához és tanácsához.

* **Pék keresztetik.** Az 5000 lakosu Kerényen pék nincsen, pedig meglehetősen jó keresztet volna, ha oly sütőmester tele-pednék le, ki mesterségét érti.

* **Omorovicza az új vasutnak.** Omorovicza községe hétfőn tartott közgyűlésén az építendő szabadkai vasutra 200.000 koronát szavazott meg.

* **Haragosok.** Beslics Simon brj-moki lakos a múlt év november 19-én este a Lévy-féle korecsmában mulatozott többek társaságában. Bevetődött oda Gyurák József is, aki régi haragosa volt Beslicsnek. Mikor meglátta az asztalnál borogató haragosát, oda ment hozzá és crova bottal főbeütötte a mit sem sejtő Beslicset és aztán kiszaladt az udvarba. Beslics utána ment és revolvert rántva elő, kétszer rá-lőtt Gyurákra. Az egyik lövés talált és a golyó Gyurák bal combjába furódott. — Ezért állottak most mindketten a szabadkai büntető bíróság előtt, amely mindkét vád-oltat súlyos testi sértés büntetésében mon-dotta ki bűnösnek és Beslicset 4 hónapi, Gyurákokat pedig 2 hónapi fogságra ítélte.

* **Tisztviselői közmozgalma.** Baja város törvényhatóságának tisztviselői — mint értesülünk — újabb mozgalmat in-dítottak meg azért, hogy fizetésük vég-legesen rendezessék. Szombaton volt ezen ügyben értekezletük, amelyen azt határozták, hogy ezután nem kérnek drágasági pótlékot, hanem végleges fizetés-rendezést. A kérvény már a legközelebbi közgyűlés elé kerül.

* **Hivatalos tavasz.** A kalendá-rium szerint megérkezett a tavasz, de csak igazán a hivatalos tavasz. Máskülönbben a tavasznak még nem látjuk eljöttét. Bár egy néhány szép derűs napunk volt, de reá nem csak eső, hanem szélvel vagy hó is esett. Tüvénytelen az idő is, mint mindezt Magyarországon. Nem lehet komolyan venni s aki véletlenül mégis felül, az el lehet készülni egy abszolu-tikus nánthára. A mai nappal ugyan hiva-talosan végeztünk a téllal, azonban lehet, hogy a midőn ezeket a sorokat olvassák, újra fehér hó fogja borítani a székebb értelemben vett mindenséget.

* **A szabadkai—omorovicza—palánkai vasut,** — mint Szabadkáról írják, valószínű, hogy nem sokára új táplá-ló erőt hoz Szabadkának. A vasárnapi értekezleten ugyanis elhatározták, hogy meg fogják szavazni az ezen vasut vál-talkozó által jogosan kért hozzájárulást. Ez pedig állana abban, hogy a város 50 éven át évi 18.000 kor. hozzájárulást sza-vaz meg, amelyért 350.000 korona értékű törzsrészcévynt kap, amely részvények leg-alább is 12 év után, az elsőbbségi követ-nyek jóvedelmességének eléré-ével, a maguk kamatait meghozzák.

* **Herczog Testvérek** tudatják, hogy bankirodájukat ideiglenesen az Ebl-féle házba (nagy szerb templom mellet) helyezték át.

* **A tartalékosok fegyvergyakorlata.** A tartalékosok ez évi fegyver-gyakorlataira vonatkozó részletes intézke-déseit a közös hadügyminiszter már kiadta. A belvédkót a magyar csapatoknak ilyen szolgálati tudásnagysággal bíró legénység-ének posta utján küldik el és a tüzetes címben feltüntetik a póttartalékosok fog-lalkozását is, nehogy a fegyvergyakorlata behívott kifogással éljen.

Gyakori láz

és nehéz betegségek után a lábadozóknak jó erősítő szerre van szüksége. Minden más szer-nél alkalmasabb a csukamajolaj a test zsírál-lománya, a csontok és izmok erősítésére. A SCOTT félé EMULSIO a csukamaj-olajat oly izletes és könnyen emészthető for-mában nyújtja, hogy maga a leggyöngébb beteg is e készítményt minden ellenszenv nélkül veszi be és emésztheti meg. A SCOTT-féle EMULSIO a legfinomabb norvégiai gyögyescsukamajolajból készült mész és nátron hypophosphitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódi-ságának jele a „háton nagy csukát vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fill. levélbélyeg beküldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerár”
BUDAPEST, VI. Váci-utca 34/50.
Egy eredeti füveg ára: 2 kor. 50 fill

* **A gazdák érdekében hasznos** újatást tervez Mauthner Ödön es. és kir. udvari nagykereskedő özég Budapesten — Ugyan a gazdák ezeitig teljes megnyugvással szerették be gazdasági magzatskégyeteiket oly üzletekben, ahol Mauthner-féle konyhakerti a virágmagva-kat árúsítanak, abban a hiszemben, hogy ott a gazdasági magvak is a Mauthner özégétől valók. Sajnos ez nincs mindentűt így, aminek következtében bizony sok oly gazdasági magot vétettek meg a gazdák-kal, amelyek sohasem kerültek ki Mauth-ner raktáraiból. Amint értesülünk a gaz-dák érdekének megvédésére és a özég jó hírnevének érdekében is, a Mauthner özég a közönséggel rövidesen ismertetni fogja mindazon vidéki kereskedők és özvetke-zetek névsorát, amelyeknél a özég gazda-

sági magvai kaphatók. — Addig is aján-latos a vásárlásnál a beszerzési forrás felől meggyőződést szerezni.

(**T. olvasóinknak** b. figyelmébe ajánljuk hazánk egyik legnagyobb és leg-tekintélyesebb kereskedelmi özégének a Brázy Kálmán özégnek hirdeteit. — Köztudomásu, hogy a Brázy-özsborszesz-zsappan egészségi és kozmetikai szempont-ból felülmúlhatatlan, a Brázy-féle Kölni-vert jobb minden más kölni víz néven is-mert pipereoziknál, a Brázy özsborszesz pedig egész Európában elismert nélkülöz-hetetlen háziszer.

(**Hazai ipar!** Wein Károly és társai szövözgári özég a mai lapunkban közzétett figyelmeztetésére különösen utal-unk, s elsősorban házi asszonyainknak ajánljuk bices figyelmébe. — Vegyünk a hol csak lehet hazai iparcikkeket, hozzá-járulunk, hogy ez által sok ezer szorgal-mas kéz jutalmazó munkát kap, de hozzá-járulunk ez által ahhoz is, hogy a nem-zet gazdaságilag is erősödhetik.

A zombori színház átala-kitása.

(Folytatás.)

A lehetőséget és megengedhetőséget a rendelkezésre álló térség nagysága és köz-lekedési szempontok döntik el. Az utca szélessége a színházépület előtt átlag 23-0 m., a mellékelt vázlatok szerint a leg-nagyobb meghosszabbítás a jelenlegi utcai vonaltól számítva 70 m. (4 ül), marad tehát még az utcának 160 m. szélesség, ami csekélyebb forgalmi utcánál teljesen elegendő.

A meghosszabbítás által sem a gyalog, sem a kocsiözlekedés nem akadályoztatik, a gyalogözlekedésnél ugyan az ut kissé meghosszabbtatik, azonkívül az utca nevének megfelelően még kigyósbabbá té-tetik, ami városrendezési szempontból a különböző felfogások szerint, esetleg kifog-ásolható, azonban véleményem szerint az átalakítás és kibóvítésből származó előnyök messze túlszárnyalják azokat a hátrányo-kat, amelyek a meghosszabbításból erednek. Szemben áll tehát itt a színház kibó-vítése által a közönség életbiztonsága tek-intetében való megnyugvás, a városren-dezési szempontokból esetleg felmeríthető és némileg indokolt aggodalmakkal.

Az a kérdés tehát, hogy a törvényha-tósági bizottság melyik szempontokat tart-ja fontosabbnak és előbbre valóknak.

A magam részéről annyit mondhatok, hogy utca elfogatás nélkül a színháznak meg-felölt átalakítására megoldás nincs.

Ezeknek előre boosítása után röviden ismertetem a színház átalakítására vonat-kozó általam készített vázlatokat.

Az I. megoldás szerint a szorosan vett nézőtérnek 2 méterrel való meghosszab-bításával a földszinten a mostaninál vala-mivel több, de kényelmesebb ülőhely és 17 páholy, az első emeleten 19 páholy és a második emeleten 162 karzati ülőhely tervezetnek. Az utazáról egyrészt a jelen-leginek megfelelő nagyságu előcsarnokba, másrészt a kétoldalt elhelyezett karzati lé-pcskőhöz juthatni. Az elő csarnokból három oldalon öt kijárat vezet a szabadba. A földszinti páholyokhoz és ülőhelyekhez az előcsarnok két szélén levő bejáraton át juthatni, míg az emeleti páholyokhoz a színházépület tengelyvonalaiban tervezett egyetlen egykaru 3 méter széles lépcső vezet, van ezenkívül még a földszinten a karzati lépcsők alatt egyik oldalon a pénzár, a másik oldalon ruhatár, mely-utóbbi a páholy folyosóra is nyílik, a pá-

holy folyosóról a színház fogadó nagyer-
mébe is juthatni.

Az első emeleten az előtérnek megfelelőleg a második emelet-sorba is benyúló magassággal van a ozküráda és társalgó terem, mely azokivül nappal próba, tánc- és énektérmenek is használható.

Kiugrás az utcára a középrészén 70 m. a két szélén 2,5 m. a jelenlegi utcaí-
vonaltól.

A II. megoldás szerint a földszinten 170 állóhely, 18 páholy, az I. emeleten 20 páholy és a II. emeleten két sorban 90 karzati állóhely és mintegy 150 állóhely lenne. A tágas, az oddiginél nagyobb előcsarnokból tengelyvonalon vezet az emeleti páholyokhoz a 30 méter széles egyharu lépcső, jobbra-balra előtérbe juthatni, amelyeknek oldalán egy-egy ruhatár van elhelyezve.

Az előcsarnok az utcára a homlokzati oldalon 3 bejárata van, azokivül van a két oldalon is folyosószerű bejárat, amelyekből egy az előtérbe, mint az előcsarnokba juthatni. Az előcsarnok két oldalán van elhelyezve, két karzati lépcső közvetlen bejáratl az utcáról és két pénztár-
helyiség.

Itt a kiugrás az utcára átlag 60 m. az épület egész hosszába.

A III. megoldás szerint a földszinten 170 állóhely és 18 páholy, az I. emeleten ugyancsak 18 páholy és mintegy 25 erkélyesek lenne, mely utóbbiak legalkalmasabbak lennének a tanuló ifjúság részére. A II. emeleten két sor állóhely és nagyobb számú állóhely tervezették.

A földszinten levő tágas előcsarnokból az emeleti páholyok lépcső-úton vezet a folyosóba juthatni, amely egyszersmind a földszinti nézőtérre és páholyfolyosóhoz vezet. Az emeleti páholyokhoz jobbról-balról egy-egy szögbe tört kétkaru lépcső vezet. A karzati lépcsők közvetlenül az utcára nyílnak, ezen lépcsőházakban nyer elhelyezést egyfelől a pénztár, másfelől egy ruhatár, van ezenkívül még egy ruhatár a páholyfolyosóba szolgáló nyílással.

Az előcsarnoknak megfelelőleg az emeleten két emelet-sor magasságra felnyúló ozküráda, próba- és énektérmenek lenne. Kiugrás az utcára legfeljebb 40 méter.

Összehasonlítva a három megoldást egymással, első sorban is lényeges az, hogy a III. megoldásnál legcsekélyebb lenne az utcából elfoglalandó terület, azokivül itt az emeleti páholyokhoz két oldalt elhelyezett külön-külön lépcső vezet, míg a másik két megoldásnál csak egy lépcső van tervezve, ami első tekintetre ellenkezésben látszik lenni azon előbb hangoztatott főelvvel, hogy minden emelet-sorban minden oldalon külön-külön lépcső vezessen, ha azonban tekintetbe vesszük, hogy az a lépcsőépület tengelyében van tervezve, 30 m. szélességgel bír és csak egykaru, hogy az emeleti páholyokban legfeljebb 80-an szoktak tartózkodni és hogy a kivonulás iránya a földszinti közönség kivonulási irányát nem keresztezi, akkor véleményem szerint a mi színházunknál az emeleti páholyokhoz egy ily lépcső is elegendő, szépségtől szempontból pedig ez az elrendezés határozottan a legelőnyösebb.

Véleményem szerint a II. megoldást lehet olyannak tekinteni, amely a kifizűtt czélnak leginkább megfelel, noha az utcából elfoglalandó terület s így a beépítendő terület is ennél volna a legnagyobb, minőlfogva az átalakítás is a legköltségesebb.

De emellett előnyei oly szembeszökők, hogy csakis ily forma megoldást tartanék elfogadhatónak. E tervezet szerint ugyanis a nézőtérnek 7 kijárata lenne, melyek közül az előcsarnokból 3 a tér felé, 2-2 pedig oldalt lenne, az egyes emelet-sorok közönségének kivonulási iránya sehol sem kereszteződne, mint pl. az I. számú vázlatnál tervezett elrendezésnél, ahol ugyancsak 7 kijárat van, de már

az utcán a karzati és az előcsarnokból oldalt távozó közönség kivonulási iránya kereszteződne. Igen előnyűnek tartom különösen a légvázum megszüntetése szempontjából az emeletre vezető lépcső két oldalán tervezett szabadba nyúló előcsarnok és a földszinti nézőtér között a közvetítő szerepét játszó két előtérrel, ahová két oldalt a ruhatárak is nyílnak, amelyek elhelyezve, hogy előadás után a ruhája után váró közönség a többiek távozását egyáltalában nem akadályozza. Mindenesetre kívánatos lenne még, hogy a karzat úgy a színházszállóda, mint a Marschall-ház felőli oldalán, a színpadhoz közelebb is kapna egy-egy vészkijáratot, ha mindjárt vasesigalaposít is, hogy veszély esetén, ha a karzatban nagyobb közönség van, a színpadhoz közel levők ne kénytelenitessenek a nézőtér előreszén levő lépcső-úton tódulni, illetve várakozni, míg az előtűk levők eltávozása után a lépcsők nekik is szabadok lesznek s megnyitják a menekülési útját.

A csatlót vázlatok szerint a tervezett átalakítás az egész jelenlegi fa páholy-szerkezetek, nézőtéri menyezete és felszerkezet eltávolítására, valamint a nézőtér előtti helyiségek lebontása után azok terv szerinti újabb építésébe jarna.

Természetes, hogy a páholyok régi faszkezetéből mi sem maradhatna meg, abból újabb semmit sem lehetne felhasználni nemcsak tűzbiztonsági, hanem szépitészeti szempontból sem, mivel a páholyok felszálított magassági mérete miatt oly szerkezetet kell választani, amely töherbíróságánál fogva a fánál csekélyebb méretezést enged meg, ez különben a térkihasználás szempontjából is fontos.

E czélból legmegfelelőbbnek tartanám úgy a páholyok, mint a karzatnál, az egész nézőtér menyezete és tetőzetének a mindinkább tért hódító vasbeton alkalmazását.

Ez az építési mód a mellett, hogy tűzbiztos, igen csekély szerkezeti méreteket enged meg, ami térkihasználás szempontjából igen fontos és nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a karzat létesítése folytán a nézőtér belső magassága is nagyobbodni fog, minek következtében a nézőtér oldalfalait is emelni kell, ami a létező 48 cm. falvastagság mellett nem lenne tanácsos minden menyezete és tetőszerkezet alkalmazásánál.

Vasbeton menyezete alkalmazásánál esőkenethető a falmagasítás is, mivel ezen szerkezettel igen czélszerűen lehet a menyezetről tűkörübolozatot készíteni, amelyhez a vasbeton fedél ugyazólván hozzácsatolna. A nézőtér tartozékát képező előcsarnok és mellőkhelyiségek valamennyi emelet-sora közönséges menyezeteit nyerhetnének, mivel ez a rész a tulajdonképeni nézőtérrel által elválasztható.

A legutóbbi időben a hozzánk legközelebb fekvő szabadkai színház átalakítása alkalmával is vasbeton menyezete és fedést készítettek, azokivül ugyancsak ott 8 páholy is készült vasbetonból amelyek igen tetszetősek.

Ezekben az átalakítás terjedelmét és módozatait letárgyalván, hátra van még annak megismerése, hogy a tervezett munkát mily összegbe kerülőnének.

Átalakítások pontos költségét még részletes terv és költségvetés alapján is bajos meghatározni, mivel különösen oly régi épületeknél, amelyeknél az építés módját nem ismerjük, építés közben is gyakran merülhetnek fel oly körülmények, amelyek a költségeket lényegesen befolyásolhatják. Annál hajosabb a költséget vázlatok alapján állapítani.

Mintthogy azonban a város közönségének mégis tájékozva kell lennie, hogy az átalakítás által körülbelül mily költségek merülhetnek föl, azokat a következőben kíséreltem meg összeállítani:

- a) a bontási költség 1000 kor.
- b) az új rész beépítendő területe 190 m², 1 m² kerül a régi anyag felhasználása mellett 160 kor. 30400 „
- c) a nézőtér fölött vasbeton menyezete és tetőzet készítése eternit palával földve 12800 „
- d) vasbeton páholyok és karzat. 18000 „
- e) a földszinten 170 drb számozott új állóhely á 12 kor. 2040 „
- f) a páholyokba 152 drb új szék á 10 kor. 1520 „
- g) karzati állóhelyek deszkából . 800 „
- h) egy vasfüggöny megfelelő felhúzó szerkezettel 5000 „
- i) fűtési és szellőztési berendezés 4500 „
- j) villamos világítási berendezés lámpatestekkel 8000 „
- k) színpadi állókék és raktárak átalakítása, illetve kibővítése az 1904. évben készített tervek szerint, beleértve a magyar olvasókörtől megszerezendő telek vételárát is 15940 „

Összes költség 100000 kor.

Vagyis az összes átalakítási költség mintegy 100,000 koronát tenne ki, amely összegben azonban már beunfoglaltatik a színpadi állókék átalakítása és kibővítése is, úgy amint az a mérnöki hivatal által 1904. évben tervezett, s ami veszély esetén a színpadi személyzet életbiztonsága szempontjából nagyon szükséges lenne. Ez az összeg amint már előre becsátoltam, csak megközelítőnek tekinthető, hiszem azonban, hogy 10%-nál nagyobb eltérés nem fogna előfordulni. Kérdés már most, miszerint az építési költség miként lenne fedezhető a város egész közönségének nagyobb megterhelése nélkül.

Erre vonatkozólag a javaslatom a következők:

A páholy jogokból a városi pénztárban jelenleg 17860 korona összeg kezelteik, a mely az építési czéljára lenne fordítható, maradna tehát még fedezetlenül 82140 korona. ennek 5%-os annuitása kitenne évenként 4107 koronát.

Ha, amint nem kétem, a színházlátogató, illetve páholybérlo közönség már saját személybiztonsága érdekében is belemenne azon csekély önmegadózatásba, hogy a páholyjogokért az átalakítás után ne 60 korona, hanem 120 korona fizettesék, ami feltételezve, hogy az összes páholy jogok kiváratnak, amit az átalakított színházról bizon hiszek évenként 38 páholy után 4560 koronát tenne ki, miáltal a fennek kimutatott évi annuitás már fedezetet nyerne, sőt egy csekélyebb összeg megmaradna fedezetül azon nem remélt esetre is, ha egy-két páholy után a jog valamelyik évben kiváltva nem lenne. Ama feltéveem, hogy a felemelt páholy jogdíj fizetése nehézségeket okozni nem fog, annál jogosultabbnak látszik, mivel egy-egy bérleti előadásra a jelenlegi bérletárakat feltételezve, így is csak 8 korona esnek előadásonként, ami más hasonló viszonyu város színházaihoz még mindig elég mérsékeltnek mondható. Nem szabad azonkívül figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a páholyba járás egyrészt kényelmesebb, mint a földszinti állóhelyek látogatása, másrészt a páholyközönség fel van mentve a ruhatári díjakból származó s az egész színházi idény alatt már jelentékenyebb összegre szaporodó kiadásától.

Igaz, hogy ennek ellenében fel lehetne hozni azt, hogy a páholybérlo közönség biztosítja a szintársulat megőllhetőségét a már az által, hogy az egész idényre bérletnie kell, nagy áldozatokat hoz s kell, hogy ennek ellenében újabb megterhelés nélkül bizonyos jogokat is élvezzen, de szerény véleményem szerint azon előny, hogy a páholyjog tulajdonosának nemcsak a rendez színidény alatt, hanem az egész

év folyamán bármely más előadásnál korlátlan rendelkezési, illetve elővételi joga van, felér nemcsak az eddig fizetett, hanem az általam javasolt páholy jogdíjjal is.

Ezek szerint a város terhére csak az átalakítási költség fedezésére szolgáló összeg beszerzése, valamint az a kockázat maradna, hogy az esetben, ha néha-néha egy-egy páholy jog ki nem vétetik, az amorfizációnál részletet a befizetett díjakon felül, a megfelelő összegre kiegészíteni tartoznék.

E czélből természetesen a város költségelőirányzatát évenként bizonyos összeggel megterhelni kellene, de amit már említettem, ez a városnak tényleges kiadást állig okozna, annál kevésbé, mivel kibővített színház mellett mindenesetre lehetne a mindenkori színházgazdálkodóval meg egyeztetést létesíteni, hogy a bérieten kívüli előadókknál is minden egyes kibérelt páholy után a szintársulati igazgatónál csakis a rendes bérieti díj illetné meg, míg a minapi rendes helyar és a bérieti ár közötti különbséget a színházi alap javára esnék. Ugyanazok kellene állnia a rendes színi időnyen kívül tartott bármintemű műkedvelői vagy egyéb előadásokra is. Az így befolyó összegekkel kiegészítve a kiváltott jogok után befolyt összeget, mindenesetre mindenkor fedezni lehetne a befektetés törlesztési részletét anélkül, hogy az átalakításból kifolyólag a város pénztára bármily csekély mérvben is megterhelhetnék.

Ezzel eljutottam feladatom befejezéséhez. Nem tudom Sikerült-e elég meggyőzően bizonyítanom az átalakítás hátszathatlan sürgősségét és a kivétel lehetőségét, de tény, hogy arra minden erőmmel és a legjobb tudomásommal törekedtem.

A tek. törvényhatósági bizottság bíltos belátásától fog függni, hogy igaznak fogja-e elismerni mindazon hiányosságokat, amelyekkel színházunk jelenlegi állapotánál megállapítottam, indokoltan fogja-e tartani azon aggodalmakat, amelyeket ezen hiányosságok támaszthatnak s végül helyesnek fogja-e találni azon módozatot, amelyet a megoldásra vonatkozólag előterjesztettem.

Amennyiben sikerült volna az átalakítás és kibővítés előadhatlan szükségességét a valóságnak megfelelően oly élelnek színekkel esetelnem, hogy azok miapján a munkát elrendeltetnék, igen czélszerűnek és szükségesnek tartanám, miszerint az átalakítási tervek beszerzése nyilvános pályázat után biztosíttassék.

Eltekintve ugyanis attól, hogy hivatalunk már más folyamatban levő vagy előkészület alatt álló nagyobb terjedelmű, valamint számos apróbb munkákkal, nemcsak ez időszertint, hanem előreláthatólag a következő évben is annyira elfoglalva van és lesz, hogy ily nagy-szabású és fontos munkát részletes terveinek elkészítését megolozó tanulmányokra és esetleg a részletekre kiterjedő nagyobb tanulmányutra szükséges idő sem állana rendelkezésünkre, a kidolgozással járó mehanikai munka pedig egyéb sokoldalú elfoglaltságom mellett erőmet mindenesetre felülmúlni, főleg azon okból tartom egyedül czélravezetőnek a terveknek nyilvános pályázat után való beszerzését, mivel ezáltal az e fajta építkezésben nagyobb gyakorlattal bíró pályázók részéről számos új s az általam javasolt megoldásnál talán czélszerűbb eszme nyeretnék.

Mindozok alapján tisztelettel javaslom, hogy az esetben, ha a kibővítés elhatározható annak megállapításával, hogy a kibővítés által mily mérvben lesz az utcai terület elfoglalható s az általam készített vázlatokból megállapítandó program alapján a kibővítési tervek elkészítésére mellebb nyilvános pályázat irassék ki.

Végül tisztelettel kérem, hogy ezen jelentésemet sokszorosíttatni és a bizott-

issági tagok között kiosztani kegyeskedjék, hogy az érkeklődők előzetes tájékoztatás után dönthessenek színházunk jövője fölött.

Szabó László s. k.,
tb v. főmérnök.

(Végo.)

Irodalom.

— *A Nap*. A fővárosi szurnalisztika valóságos szenzációja A Nap, ma az ország legradikálisabb, legszókimondóbb, legnőpszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja. A Nap a közönség rajongó szeretetével kísérve, egy csapásra hódította meg a szíveket. Minden száma kész meglepetés és szenzáció. A Nap független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa Abrányi Emil. Politikai czikkeinek legnagyobb részét Ugron Gábor, a magyar ellenzék e fényes nevével vezéralakja írja. Belső dolgozóitársai: Abrányi Emil, Bródy Mihály, Cholnoky Viktor, Feld Aurél, Gergely István Hacsak Géza, dr. Hajdu Miklós, segédszerkesztő, Holló Márton, Kemény Simon, Nadas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Szép Elemér, Thury Zoltán, Ugron Gábor. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színében s elevenségben új ez az újság. Valósággal zászlóvivője. A Nap a magyar függetlenségi törekvéseknek, mint újságtörő sikerei óriási tényezővé tették. A Nap hasábjain tükröződik legnyilvánosabban a magyar közönség érzelmevilága. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egy szám ára 2 krajczár, előfizetési ára egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér (70 krajczár). Az érdeklődőknek A Nap kiadóhivatala (Budapest, VIII., Róck Szilárd-utca 9.) készsággal küld mutatványszámot.

— *Fidibusz*. Otlet és vidámság közönlött be a „Fidibusz“ című új fővárosi élelzlappal amely csupa vidámság, elméség, ragyogó jókedv, pajkos gúny. Képei és rajzai is nagyszertűek. Minden pénteken déiben már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“-t a fényes tehetségtű Heltai Jenő szerkeszti; főmunkatársai: Ambrus Zoltán és Molnár Ferencz ez a két briliáns talentum. Karikatúrái javít Cserna Rozsó Csök István, Garay Akos, Galácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczi Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos,

Linék Lajos, Vesztróczy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes: Abrányi Emil, HerczegFerencz, Ignótus, Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Lovik Károly, Nadas Sándor. A „Fidibusz“ legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb élelzlap. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: egy évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajczár) 10 fillér. Mutatványszámot készsággal küld a „Fidibusz“ kiadóhivatal (Budapest, Róck Szilárd-utca 9. szám).

569—906. szám.

Szenttamás község előljárásgától.

Hirdetmény.

Szenttamás község képviselő-testülete által megszavazott s a vármegye törvényhatósága által 30249/905. számú végzéssel jóváhagyott költségekkel löbb **ártézi kut** got furatni. Felhivatnak vállalkozók, hogy erre vonatkozó ajánlatukat ezen község Előljárásgához mellebb megtenni szíveskedjenek.

Szenttamáson, 1906. évi március 9-én.

Községi Előljárásg.

340—1906. szám.

Szenttamás község előljárásgától.

Arlejtési hirdetmény.

Szenttamás községének képviselő-testülete által megszavazott s a vármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott **óvoda építésre** és építési munkálatok biztosítására Szenttamás községéhez **folyó évi május hó 8-ik** napjának d. e. 9 órájára nyilvános arlejtést hirdet.

Az építési tervek, előmérlet-költségvetés és részletes feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szenttamás, 1906. évi március hó 9-én

Községi Előljárásg.

Meghívó.

A **Szilbereki Földmívelők Takarékpénztára r. t.** alapítói ezennel meghívják a részvény aláírókat a **Szilbereken, a Bácsbresztváci Takarékpénztár r. t.** helyiségében, **folyó évi március hó 27-én d. e. 10 órakor** tartandó

alakuló közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Jelentés a részvénytörke befizetésére vonatkozólag.
2. Határozathozatal a megalakulást illetőleg.
3. Alapszabályok megállapítása.
4. Választások megejtése.
5. Határozathozatal az alapítókknak adandó felmentés tárgyában.
6. Bácsmezei agrártakarékpénztárral kötendő megállapodás.

AZ ALAPÍTÓK.

122/1906. szírn.

Ujabb árlejtési hirdetmény.

Pinczéd község képviselőtestülete az 1906. évi márczius hó 5-én megtartott nyilvános árlejtés eredményét elfogadhatónak nem találván, a községi kisedovoda építési munkálatainak biztosítása céljából **Pinczéd község házához 1906. évi márczius hó 30-ik napjának délelőtti 9 órájára** újabb nyilvános szóbeli árlejtési tárgyalást hirdet.

Az általános feltételek a következők:

1. Az ovoda a község házával szemben fekvő Dobrojevits-léle saroktelken építendő.

2. Kikiáltási ár 17374 korona 21 fillér, bánatpénzül az árlejtés megkezdése előtt 2000 korona teendő le.

3. Vállalkozó köteles a zombori m. kir. államépítészeti hivatal által megvizsgált műszaki tervekhez alkalmazkodva az építést azonnal megkezdeni, és 1906. évi szeptember hó 30-ig befejezni s készen átadni, — a műszaki iratokért 434 korona 56 fillért a községnek megteríteni, — az alapozás megkezdésekor a téglá, cserép és épület faanyagok megvizsgálásakor alkalmazandó mérnök három izbeni költségeit, nemkülönb a hatósági felülvizsgálat és utófelülvizsgálatok s a vállalkozási jogügylet költségeit viselni.

4. Pinczéd község a vállalkozónak sem anyagot sem más szolgáltatást nem nyújt, de a vállalati összeg $\frac{1}{4}$ részét, ha a falak ablakmagasságban lesznek; $\frac{1}{4}$ részét, ha az épületek tető alatt állanak; $\frac{1}{4}$ részét, ha az épületek és az összes munkálatok teljesen készek; s végül $\frac{1}{4}$ részét, ha az építkezés tervszerű végrehajtása hatóságilag felülvizsgáltatik, nem kifogásoltatik és teljesen rendben átadatik: vállalkozónak kifizeti, — az óvadékolat pedig neki hatósági utalványra akkor, ha az utolsó felülvizsgálatot követő egy év múlva kifogás utófelülvizsgálat utján sem tétetik: kamat nélkül visszaadja.

5. Vállalkozó az építés teljes épségeért felelős, s mindazon hiányok, melyek akár a munka, akár az anyagok megfelelően voltából erednek, vállalkozó óvadékából a községi előljáróság által is elkészíthetők és pótolhatók.

6. A vállalati munkák határidőhöz kötött bevezéssel a község a sztrajkot és bojkottot véllen késedelemnek tekinti, per eselére pedig a község előljárósága szabadon választja a bíróságot.

A műszaki tervek és költségvetések úgy a részletes feltételek alulírott jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pinczéd, 1906. évi márczius hó 12.

Lovassy Ödön s. k., Bagyinszki András s. k., jegyző. bíró.

Törvényesen védve. Minden utazást és minden utánnyomást büntetnek. — A törvény nemismerése nem mentesség.

A bírő: Váldlott, ön csaknem özszes és utolsó pénzét haszon-talan módon teljesen értéktelen és hatástalan szerekre pazarolta, jóllehet önnek, mint csaknem mindenkinek, tudnia kellett hogy csakis Thierry balsama és centifolium-kenőése a legmegbízhatóbb, leghatásosabb, csaltalan gyógyítószer minden esetben és ezt sok ezer közszónok is bizonyítja.

A vádlott: Sajnos, többször rábeszéltettem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szereket és hamisított balsamokat megvásároltam, a mit most nagyon sajnálok.

A bírő: A nem ismerős a törvény szerint nem igazolás és nem mentesség. Miért nem küldette el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítvánnyal ellátott broszuráját, a mikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bírő: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezáltal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészségére íránt köteles gondoskodás átvágásán alól. De továbbra is kerüljen minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balsamát és centifolium-kenőését használja, mint a melyek az egyedül biztos, megbízható és meglegyőn ható szerek. Az egészségét törvényit mindnyájunknak készségesen, pontosan követnünk kell és figyelmen kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri, vagy betegséget, vagy legalább a szervezet és az egészségi állapot meggyöngyölése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség onyhítására a legmegbízhatóbban Thierry balsama és centifolium-kenőése szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szereket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balsama páratlan szer köhögés, hurut, mellháj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, majelfájulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ara: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg patentzárral 5 K. frankon.

Thierry centifolium-kenőése non plus ultra minden még oly régi seb, gyaladás, kisbeszedett mell, melkemenyedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisbeszedése stb. ellen.

Megpuhít és fájdalmat nélkül kihuz a teste hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, szálka, homok stb., jókor alkalmazva, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgezést és fölőlegessé teszi a fájdalmas műtétet is.

Ára 2 tégelynek franko 3 K. 60.

A sok ezer eredeti közszónorrattal ellátott broszurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve.

Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel:

THIERRY A.

gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: Németh városi gyógyszerháza Zombor Szent-Györgytré telefon szám 71.

Tüdő- és torokbetegék Asthmaikusak és gégebetegék!

Aki egyszerűs mindenkora megszabadulni akar a legkonokabb tüdő- és gégebajból, idetes, gyógyhatatlannak mutakozó asthma-jából, az forduljon **Wolfsky A.-hoz Berlin N., Weissenburger Strasse 79.** Ezer közszónó levél bizosítékot nyujt kurájának nagy gyógyhatásáról. Broszuráját ingyen küldi:

Az elmult rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Kükkülómenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI TRIGYES MEDGYES, 93. N. Kükkülómentre) volt az egyedüli az egész országban nape olványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi izzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli, szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képe árjegyzék számos elismerő levél elnyer és bérmentve.

Szőlővessző!

A világhírű „Delaware“ adja a legjobb bort!

Oltani peremetzen nem kell. A szőlészet kincse.

A phylloxera-nak ellent áll! Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinnek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Szegesd.

Központi iroda: Felső-Szegesd. Somogy megye.

SZŐLŐOLTVÁNY ELADÁS.

A ki egészséges, olcsó szőlő szőlő akar, bizsonnal forduljon

Vityé Miklós lelkiszeretesen vezetett olványtelepéhez Szaró-Csanádon (Torontál), a hol szőlővany minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima szőlőoltványok, bor- és esemegefajok valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülömben ugyanazon fajok II. szőrül-oltványzatban

a legolcsó árban kaphatók! — Szőlőoltvasnak külön e célra választott fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. A számos elismer-levél közül itten csak egy:

Tek. Vityé Miklós urnak, Szaró-Csanád. A nekem szállított 2000 db. I. minőségű gyökeros olvány 14-15 db-g, mind megfogazott s így azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez den, t. i. az első évben $\frac{3}{4}$ -4 u. baltast hoztak, mely körülmény általa nos feltűntet kért. Biztosítom hogy szükségessé leteme mind g ynnel fogom fedezni Szivélyüdvözzettel Kuns't Seb. Egres.

NYOMTATVÁNYOKAT

a legesinosabban készit

OHAT KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA.

Bácsmegyében birtokot

megvételre keresek, szíves ajánlatokat kér
Krausz Mór Szegszárd.

Thiele elhizás elleni theája

ismert hatásos különlegesség elhizás ellen.
Csomagja 2 K. Beszerezhető Török József
gyógyszertárából Budapest, Király-u. 12.

Kérjen ön csak SELLE és KARY-féle

FREDIN

Legjobb tisztítószer
minden finomabb cipőhöz.
Sárga és fekete.
Különösen ajánlható Boxcalfs-, Oscarita
Chevreaux- és lakkecipőhöz.
WIEN, XII|1.

egészségi és kozmetikai szempontból
felülmulthatatlan.
BRAZAY-féle KÖLNI-VIZ
az illatszerek legkiválóbbja.
BRAZAY-SÓSBORSZESZ
nélkülözhetetlen háziszer.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hírneves valódi szépségi

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

**A kősmárki gyár
bejegyzett védjegye.**

Kősmárki
gyártmány
csak az

mely ezen
védjeggyel
van ellátva.

Hazai ipar!

Hungária

fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gim-
názium főbejáratával szemben.)

minden nap reggeli 5
órától kezdve esti 6
óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Urak részére

minden nap délig, kedden és szombaton
délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután 2
órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.

Kádfürdőjegy 1 K 20 fill.

Diákjegy 40 fillér,

**mely utóbbi csakis kedden d. u.
vehető igénybe.**

Telefon a fürdőben.

A legnépszerűbb és legelter-
jedtebb magyar ellenzéki lap

A NAP

Az erőszak és megfélemlítés e ne-
hez idejében a 48-as eszmény leg-
hívebb katonája. — Minthogy a
kormány az utcái árusítást meg-
szüntette, kérjük olvasóinkat úgy
Budapestben, mint a vidéken, fizet-
sének elő a NAP-ra, vagy vegyék
meg a dohánytözsdekben, vagy
rendeljék meg a lapkihordóknál.
Előfizetés: negyedévre 4 kor.,
egy hónapra 1 kor. 40 fillér.

Felétős szerkesztő: Braun Sándor.
Pomunkatársak: Ábrányi Emil és
Ugron Gábor.

A NAP kiadóhivatala:
Budapest.

VIII., Rókk Szilárd-u. 9.

Egy szám ára: 2 krajczár.

Május

1-ére kiadó,

Bajai-utca 27. szám alatt, egy
elegáns külön álló úri lakás,
azaz 6 szoba, üveggel elzárt fo-
lyó, fürdő szoba, eseléd szoba,
konyha, éléskamra, pineze és
padlás, virágos kerttel ellátott
kellemes udvarral, esetleg egy
külön rész kerttel, továbbá bajai-
út 47. szám alatt 3 s obás la-
kás villanyvilágítással azonnal
kiadó.

Bővebb értesítés **Sztoj-
kovits-féle** zálogházban.

Meinam

A tisztelt háziasszonyoknak
legmelegebben ajánljuk a
valódi : Franck: kávé-pótlékot

mint legjobb pótkávét,
belföldi nyersanyagból gyártva

Franck Henr. fiai

honi gyárában

Kassán.

Védjegy.

Uj! * Uj!
---Folyékony---
Somatose
 étvágygerjesztő
---idegerősítő---
Táplálószer.
 (1.)

FIDIBUSZ

! A legkitünőbb és legolcsóbb élezzap !
 Szerkeszti: **HELTAI JENŐ.**
 Főmunkatársak: Ambus Zoltán, Molnár Ferencz, Ignolus, Lovik Károly.
 Képei javát Csoma Rezső, Csóka István, Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fáyos Antal, Fereny Károly, Kertész Karoly, Márk Lajos, Lincz Lajos, Vesztőczy Alánó rajzolja.
 Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a **FIDIBUSZ-ÚJ!**
Előfizetési ára páratlanul olcsó:
 Egész évre 6 K | Negyedévre 1 K 50
 Félévre 3 K | Egy hónapra 50 fill.
 Egy szám ára **5 kr.** (10 fill.)
 Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élezzap.
 Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a FIDIBUSZ kiadóhivatata
 Budapest. Rókk Szilárd-utca 9

Falcione-fürdő.

Tájékoztató:
Kádfü: dők. Földszinti és emeleti kádak, minden reggel 1/6-tól este 1/8-ig hólygek és urak részére, rendelkezésnek állnak.
Gőzfürdő férfiaknak: Vasárnap egész nap, kedden délelőtti, szerdán délelőtti, (deután diákoknak) esütőtökön délelőtti, pénteken egész nap, szombaton délelőtti.
Nőknek: Hétfőn egész nap (reggel 8-tól este 7-ig), kedden d. u., esütőtökön d. u. és szombaton d. u. (1-től 7-ig.)
Diákoknak és tanulóknak: Szerdán d. u. 20 fillér.
Tiszviselő jegyek: 4 db gőzfürdő jegy 2 korona.

A nagy bazén mindennap kimosatják és friss vízzel megtöltetik.
 Állandó fodrásza a n. é. házban ének mindenkor rendelkezésre áll.

☛ Köhögés! ☛
 Aki ezt meg nem figyeli az a saját teste ellen vét
KAISER-féle
MELL CARAMELLA
 a 3 fenyővel. Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus elnyákásodas és gégekatarusnál.
4512 hatóságilag látalmazott bizonyítványok bizonyítják, hogy tényleg olyan jók, mint a minőnek ajánlják.
 Csomagja 20 és 40 fillért. Zomborban kapható: Városi gyógyszerár Szt.-György tér 5. Weidinger S. és Zs.-nál. Bácsszentivánon: Kleiner Dezső gyógyszerésznél. Bácsón: Gebauer Emil gyógyszerésznél.

Dankbarkeit
 veranlaßt mich, gern und toffenlos allen **Lungen- und Halsleidenden** mitzutheilen, wie mein Sohn durch ein einfaches, billiges und erfolgreiches Naturerzeugniß von seinem langwierigen Leiden befreit wurde.
 K. Baumgärtl, Gastwirt in Heubitz bei Sachobau.

A **Zsivánovits-féle** kertben (Bajai-út) egy 12-14 öl széles és 24-60 öl mély **villatelek** eladó. Bővebbet ugyanott a kertésznél.

Schlieszer Nándor
 kárpitos és bútorraktár

ZOMBORBAN, (bajai-út.) Dr. Nikolits-féle ház, a szerb templom átellenében.
 Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Zomborban, (bajai-út.) Dr. Nikolits-féle háztan, a szerb templom átellenében, f. évi márczius 15-én

☛ kárpitos műhelyt és bútorraktárt ☛
 nyitok. Tamaszkodva Budapesten, a legelőkelőbb bútór- és kárpitos-üzletben szerzett gyakorlataimre, reménytem, hogy itt is igen tisztelt vevőimet a legjobb fogom kielégíteni.

Raktáron fogok tartani nagy választékban mindennemű **hálószoba, ebédlő és szalon-bútorokat**, úgy szintén mindenféle egyes butordarabokat is. **Kárpitozott butordarabokat** a legdívatosabb kiállításban, saját műhelyemben készített raktáron tartok.
 Díszítési munkák úgymint papirkárpitozás (tapeta munkák) a legolcsóbb árak mellett eszközöltenek.

A n. é. közönség becses megrendeléseit kérve, maradtam teljes tisztelettel

Schlieszer Nándor.
 ☛ A beállott kőműves-sztrájk miatt az ideiglenes helyiség csonoplai-ut 20. sz. alatt van. ☛

A világ legjobb eséplőkészletei.
 Teljes jótállás kitünő eséplésért.

112 dijjal kitüntetett!!

eséplőkészleteit

valamint a legelőkeltesebb **benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorokat** ajánlja teljes jótállás mellett legjutányosabb árban 3-5 évi részleltetésre.

Kállay motortelege Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39.
 Csak ezen telepen szereshetők be a világhírel, szabad szemmel látható befecken-dező kőzülékkel ellátott gazdasági és ipari eséplőkre legalkalmasabb **benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok** és villanyos gyújtású benzinkomobil eséplőkészletek.
Nagy munkateljesítés, Olcsó árak. Legesekélyebb napi költség.
 Aki elism. kitünő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő eséplőhez.

Tessék a pontos Kállay F. és Trsa, Budapest, Nagymező-utca 37-39. címre ügyelni! Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.